

Zavzetje Derne v Libiji; prodiranje v Abesinijo

Nadaljna važna italijanska baza v oblasti Angležev. — Italijani se umikajo brez boja. — Angleži prodirajo s pomočjo Abesincev v Eritrejo in Abesinijo.

KAIRO, 26. januarja. — Angleške sile so prišle danes zjutraj v posest nadaljnje velike italijanske baze Derne. Glavna sila armade maršala Grazianija se naglo umika proti Bengaziju, ki leži 125 milj dalje proti zapadu.

Zavzetje kraja Keru
KAIRO, 25. januarja. — Angleške čete so zavzele danes kraj Keru, ki leži 25 milj od sudanske meje v notranjosti Eritreje. V bojih je bilo zajetih 500 Italijanov in dva tovarna avta municije.

Italijani beže
KAIRO, 25. januarja. — Angleške čete so s tako naglico dopele do Derne ter jo zavzele, da se more sklepati, da so jo Italijani pustili brez boja. Angleški letalci poročajo, da so opazili na tleh v bližini Derne osem porušitvenih italijanskih letal, ki so jih Italijani sami zažgali, kar je zelo značilno.

Z Angleži v Abesiniji
Časnikar Kenneth Anderson,

Izjave važnih osebnosti v zvezi s predsednikovim "lend-lease" načrtom

Tudi William Green je za predsednikov načrt z nekaterimi dodatki. — Bivši poslanik Bullitt je izjavil, da Lindbergh lahko govori z avtoriteto o letalstvu, ne pa o zamotanih politično-gospodarskih problemih.

WASHINGTON, 25. jan. — Danes je nastopilo tekom javnih zaslišanj pred kongresnim odborom za zunanje zadeve petoro ljudi, med njimi neki upokojeni general, ki so rotili odpor, naj se naglo in v celoti sprejme in potrdi Rooseveltov načrt za pomoč Angliji.

Pred odborom so nastopili general John F. O'Ryan, poveljnik 27. divizije v svetovni vojni; William C. Bullitt, bivši poslanik v Franciji; Dorothy Thompson, znana ameriška pisateljica in časnikarka ter žena pisatelja Sinclairja Lewisa; Mrs. J. Borah, bivša ambasadorica na Norveškem, in William Green, predsednik Ameriške delavske federacije.

Izjave Dorothy Thompson
Posebno strastno je zagovarjala predsednikov predlog Dorothy Thompson, ki je dejala, da hoče Nemčija obkrožiti Zedinjene države. Vprašana, če je zato, da se napove vojna, je Dorothy Thompson pokazala s kazalcem na odbor in dejala: "Vaz sem na ohranitev ameriške svobode, in sicer — če mogoče, brez vojne, in če potrebno — z vojno!"

Bivši poslanik Bullitt je apeliral za naglo in vso možno pomoč Angliji.

Greenovi nazori
William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je izjavil, da je ameriško delavstvo v ogromni večini za predsednikov načrt, kateremu pa naj bi se dodalo četvero amendingov, in sicer: predsedniku naj se določi časovno omejitev njegovih polnomoči; zagotoviti naj se obveščanje konke o razvoju znanje političnih obvez, da bo poskrbela za svetovni vojni za izvoz ameriškega blaga v Evropo.

A. F. of L. je za 7-dnevni delovni teden

William Green izjavlja, da je delavstvo Ameriške delavske federacije pripravljeno na žrtve, da se pospeši obrambni program.

WASHINGTON, 26. jan. — Ameriška delavska federacija je nocoj predlagala uvedbo sedemdnevnega delovnega tedna, da se napravi čim uspešnejši ameriški obrambni program.

Federacija je predlagala sedemdnevni delovni teden potom radio-omrežja, čigar glas je šel po vsej deželi. Ladjedelnice in druge številne industrije so že uvedle šestdnevni delovni teden, je bilo rečeno po radiu, in če se zdaj uvede sedemdnevni teden, bi se zvišalo za 40 odstotkov produkcijo na petdnevni teden.

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je izjavil, da je delavstvo Federacije pripravljeno na delo, rekoč: "Mi smo pripravljeni in voljni na doprinos žrtv, samo da pospešimo izvedbo obrambnega programa."

CHICAGO, 26. januarja. — Buick divizija General Motor korporacije je danes naznanila, da bo pričela z gradnjo tovarne za izdelovanje letalskih motorjev. Tovarna bo stala v bližini Chicaga ter bo stala 31 milijonov dolarjev. Izgradnja tovarne bo financirana pod Narodnim obrambnim programom.

Količev koncert

Prihodnjo nedeljo 2. februarja ob 3. popoldne so bo vršil v mali gledališki dvorani (Little Theatre) Public avditorija na St. Clair Ave. in E. 6 St. koncert slavnega jugoslovanskega violinista Vlado Količa, ki bo podal skrajno zanimiv umetniški program. Vstopnice so v predprodaji v Korner & Wood knjigarni, 1521 Euclid Ave., v naselbini pa v trgovini Mrs. Makovec, 6415 St. Clair Ave. in v trgovini Mr. Masokot, 6514 St. Clair Ave. Ljubiteljem glasbe iskreno priporočamo obisk tega koncerta.

Nesreča

Nenavadna nesreča se je pripetila 11 letni Betty Lou, hčerki Mr. in Mrs. George Marolt, 719 East 157th St. Ko se je Mrs. Marolt, ki je prala perilo, odstranila za nekaj časa, je mala Betty Lou skušala pomagati, kot je navada pri malih deklicah. Pri tem pa je prišla z lasmi v dotiko k ožemalcem (wringing), ki ji je dobesečno izpulil lase skoraj s polovice glave. Mala si je hotela očitno pomagati, ker ji je potem prišla tudi leva roka v ožemalce. Sedaj se nahaja na domu pod zdravniško oskrbo.

Njegoš

Pri proslavi jugoslovanskega dne na Mednarodni razstavi v Clevelandu, je nastopil tudi srbski pevski zbor Njegoš, kar je pomotoma izostalo iz poročila o dotičnem dnevu.

VSTOPNICE

V našem uradu se dobijo vstopnice za "President's Birthday Ball & Program." Cena sama 35c. Ples in program se vrši v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., v četrtek 30. januarja v počast našega predsednika.

ZADNJE VESTI

Delavstvo Standard Tool Co., kjer izdelujejo orodje, ki se ga rabi v tovarnah za letala in municijo, je danes zastavkalo, ker zahteva z unijskim kontraktom po višano mezo.

Sest sto produkcijskih delavcev je hotelo pasirati vrsto piketov, pripadajočih C. I. O. avtni uniji, ki so stali pred vhodom v tovarno na 6918 Central Ave. Pred tovarno ni bilo nikakih demonstracij.

Reprezentantje unije pravijo, da so med delavci, ki so zastavkali, tudi nekateri predelavci ali foremani.

LONDON. — Abesinski četniki so tekmo dvodnevni boj ob važni Debra Tabor-Dessye cestni pobili 200 italijanskih vojakov, dočim so angleške čete vdrle v vse dele italijanskega afriškega imperija.

Abesinci imajo popolno kontrolo nad cesto, ki veže okraj jezera Tana z glavnim Asmara-Adis Abbabo cesto.

Angleške čete so dalje v udarni razdalji Agordata, kjer je važno italijansko železniško središče v Abesiniji, dočim druge angleške čete prodirajo v Etiopijo in italijansko Somalijo.

ITALIJANI V ANGLIJO

LONDON, 26. januarja. — Angleška vlada nametava transportirati nekatere izmed tisočev italijanskih ujetnikov, ki so bili ujeti v Libiji, v Anglijo, kjer se jih bo porabilo za delo na polju, ker je bilo pozvanih tisoče angleških poljskih delavcev v armado.

To transferiranje italijanskih ujetnikov iz Sredozemlja preko Atlantika, pa bo zmedlo tudi poveljnika italijanskih podmornic, ki preže na angleške ladje, ker je neverjetno, da bi italijanske podmornice poizkusile torpedirati angleške transportne parnike, ki so natrpani z italijanskimi ujetniki.

OGRSKI MINISTER UMRL

BUDIMPEŠTA, 27. januarja. — Grof Stefan Csaky, madžarski minister zunanjih zadev, je umrl danes zjutraj ob 2.20, v starosti 47 let. Minister Csaky je, kakor znano, privedel Madžarsko k osišču ter je bil sploh vodilna sila zagovornikov osišča na Balkanu. Bolezen si je nakopal, ko se je vračal dne 15. decembra iz Jugoslavije, kjer je podpisal z jugoslovansko vlado pakt prijateljstva.

Seja

Prosi se vse starše Skrijanj-kov, da se gotovo udeležijo izredne seja danes zvečer ob 7.30 uri v navadnih prostorih v Slov. društ. domu na Recher Ave.

Nov grob

Včeraj je preminila v McConnelville, Ohio, dobro poznana Millie Tomsic. Pogreb ima v oskrbi Joseph Zele in sinovi zavod. Več poročamo jutri.

Seja

Seja kluba Ljubljana se vrši jutri, v torek, ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Poročano bo tudi celoletno delovne kluba. — Tajnik

"Rdeča zvezda" kritizira fašiste in naciste

Glasilo sovjetske armade povprašuje, če bo Italija sploh še zmožna odpora.

MOSKVA, 26. januarja. — "Rdeča zvezda," organ ruske sovjetske armade, pravi, da zdaj sploh ne igra več nobene vloge vprašanje izgub, ki so jih utrpele Italijani v Libiji in v Albaniji, temveč da je zdaj glavno vprašanje, "če so Italijani sploh še zmožni nadaljnega odpora."

Rdeča zvezda poroča, da je bila že skoro polovica italijanskega vojaštva v Libiji vržena iz bojne akcije ter trdi, da je pozicija maršala Grazianija, italijanskega poveljnika v Afriki, kritična.

"Resnica je," pravi Rdeča zvezda, "da ima maršal Graziani silnega zaveznika v libijskih puščavah, kjer ni cest, toda umik v te puščave pomeni pogin, dočim je gibanje njegovih čet ob obali ogroženo po angleški mornarici."

"Silna nemška vojaška tehnika se ni izkazala za dovolj močno, da bi premagala 30 do 40 kilometrov široko vodno zapreko (Rokavski preliv), ki jo kontrolira silna angleška pomorska moč."

Časopis dalje ugotavlja, da nevarnost nemške invazije Anglije sicer še vedno obstoja, "toda angleška odprna moč je iz mesecev maja in junija silno ojačena, zato bo stal vsak poizkus invazije Anglije Nemce kolosalne napore."

Foster dolži Zedinjene države imperializma

Foster pravi, da hočejo ameriški imperialisti prevzeti angleški imperij in zagospodariti zapadni hemisferi.

Na shodu, ki se je vršil včeraj v Public Hallu in katerega se je udeležilo tisoč oseb, je William Z. Foster, predsednik komunistične stranke v Zedinjenih državah, izjavil, da tiči za "lend-lease" predlogu prizadevanje, da se vzame kongresu moč napovedi vojne ter da se izroči to moč predsedniku Rooseveltu.

Foster je dejal, da pomeni ta predloga "avtorizacijo predsedniku, da zaplete Zedinjene države v vojno," obrambno komisijo, ki ji načelujeta Knudsen in Hillman, pa je označil za "siam-ska dvojčka diktature."

Smoter ameriških imperialistov v tej vojni je, da "prevzamejo" angleški imperij in da se polastijo zapadne hemisfere od Hudson zaliva pa do rta Horna, ter da preprečijo Nemčiji, da jim ne postane slednja silna imperialistična tekmovalka. (Značilno je, da vprav to, kar trdi Foster, da nameravajo namreč Zedinjene države prevzeti angleški imperij, trdi tudi zdaj višek svoje popularnosti. Omenjeni zavod je priredil v vseh 48 državah Unije poizkusno glasovanje, ki je dokazalo, da se 71 odstotkov ameriških državljanov strinja z njegovimi smernicami.

K temu je pripomoglo dejstvo, da se obe politični stranki strinjata z ameriško pomočjo Angliji, kakor se strinja z idejo pomoči tudi milijone republikancev, kot tudi Wendell Willkie, bivši republikanski predsedniški kandidat.

TRPLJENJE IN GNEV ITALIJANSKEGA LJUDSTVA STA PRIKIPELA DO VRHA

V italijanskih mestih je izbruhnila revolta, ki jo v krvi zatirajo nemški gestapovci.

ITALIJANSKO VOJAŠTVO OB STRANI LJUDSTVA

NEW YORK, 25. januarja. — Iz Beograda se poroča, da je v Milanu, Turinu ter po drugih mestih severne Italije izbruhnila revolta, v kateri so bili ubiti trije italijanski generali, več sto oseb pa je bilo tekom izgrediv ranjenih. Poročila, ki so jih prejeli inozemski diplomatski krogi v Beogradu, naznanjajo, da so omenjene tri italijanske generale ubili v Milanu nemški vojaki, ki so intervenirali v izgredivih.

Izgredi, ki so zelo resnega značaja in daljnosežnega pomena, so se pričeli pred 24 urami ter se še vedno nadaljujejo.

Vloga nemškega vojaštva
Glavno vlogo v borbi, da se zatire revolta, je igralo nemško vojaštvo. Pouličnih bojov se je udeležilo tudi italijansko vojaštvo, dasi se ne ve, ali je poseglo v borbo na strani režima ali ljudstva ali obeh.

Nemci v kontroli Sicilije

Nemško vojaštvo je zasedlo v Milanu železniško postajo, telefonsko centralo in glavni poštarni urad. Dalje naznanjajo poročila, ki so dospela v Jugoslavijo, da pomagajo nemškemu vojaštvu v njegovi borbi proti revolucionarjem, tudi italijanski črnosrajčniki. Nemško vojaštvo je prevzelo tudi popolno kontrolo nad otokom Sicilijo in nad mestom in pristaniščem Brindisijem.

Dovoz Nemcev v Italijo

Ameriški časnikar Harry W. Flannery pa poroča iz Berlina, "da odvažajo iz Nemčije preko Brennerjevega pasu v Italijo nešteti vojnici municijo in razen vojni material."

JUTRI BO VAŽEN SHOD V S. N. DOMU

Jutri, v torek, 28. januarja, se bo vršil v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., važen shod v prid obrambnega programa predsednika Roosevelta. Shod bo priredila clevelandska podružnica Committee to Defend America by Aiding the Allies organizacije. Nastopili bodo ameriški in jugoslovanski govorniki. Kot glavni govornik bo nastopil Mr. Spencer Irwin, urednik clevelandskega dnevnika "Plain Dealer." Nadaljni govorniki bodo: monsignor Oldrich Zlamal, znani češki rodoljub; Mr. Michael Djakovic, Mr. Marijan Mihaljevič, Mr. Anton Grdina in Mr. Vatro J. Grill.

Nameni in smotri odbora, da prirejajo ta shod, so da se zainteresira javno mnenje v borbi proti svetovnemu fašizmu in totalitarizmu, ki smatra danes predsednika Roosevelta za svojega največjega, in najnevarnejšega nasprotnika, ter da se javno podpre njegov apel za vso pomoč Angliji ter vsem ostalim državam, ki se danes bore proti nacijsko-fašističnemu totalitarizmu.

Shod se bo pričel ob osmih zvečer. Mi prav iskreno in nujno priporočamo vsem našim rojakom, ki so znani kot iskreni podporniki predsednika Roosevelta kakor tudi kot odločni nasprotniki agresivnega fašizma v vseh njegovih oblikah, da se v čim večjem številu udeležijo tega nadvse važnega shoda, na katerem bomo dali Slovenci in ostali Jugoslavlani duška svojem spoštovanju do predsednikovih prizadevanj, svojem demokratskemu prepričanju in svoji mrznji do agresivnega totalitarizma. — Pridite polnoštevilno! Nič ne izostane od tega velevažnega shoda!

NAJVEČJA POPULARNOST PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

PRINCETON, N. J., 26. januarja. — American Institute of Public Opinion ugotavlja, da je predsednik Roosevelt dosegel zdaj višek svoje popularnosti. Omenjeni zavod je priredil v vseh 48 državah Unije poizkusno glasovanje, ki je dokazalo, da se 71 odstotkov ameriških državljanov strinja z njegovimi smernicami.

K temu je pripomoglo dejstvo, da se obe politični stranki strinjata z ameriško pomočjo Angliji, kakor se strinja z idejo pomoči tudi milijone republikancev, kot tudi Wendell Willkie, bivši republikanski predsedniški kandidat.

Radi te ogromne popularnosti predsednika Roosevelta, ni dvoma, da bo njegov "lend-lease" predlog v kongresu na celi črti prodl.

LONDON, 26. januarja. — Največje koncentracije nemškega vojaštva v Italiji so na otoku Siciliji in v Trstu, v bližini jugoslovanske meje.

Potrjena poročila

NEW YORK, 26. januarja. — Columbia Broadcasting System omrežje izjavlja danes, da se kljub zanikanju od strani italijanskih oblasti iznova poroča o revolti v Italiji. Dočim so prišla ta poročila prej samo iz balkanskih virov, pa prihajajo zdaj enaka poročila tudi iz Švice. Poročila naznanjajo o pobuni v Milanu ter v drugih italijanskih mestih, kjer se italijansko vojaštvo bori ob strani talijanskega ljudstva proti Nemcem.

Italijansko vojaštvo ob strani upornikov

Poročilo se glasi: "Dočim italijanske oblasti zanikujejo te vesti kot izmišljotine, naznanjajo diplomatska poročila z Balkana in iz Švice, da se izgrediva res vrše, da so že številne izgube in da se bori italijansko vojaštvo ob strani upornikov."

Gestapovci na delu v Italiji

"Nemški gestapovci so aretirali večje število italijanskih armadnih častnikov kakor tudi nekatere visoke fašistične uradnike." (Novica, da so med aretiranci tudi fašistični uradniki, ni presenetljiva, kajti kakor znano, te vojne ob strani Nemcev tudi fašisti niso hoteli. V to vojno je bilo potegneno italijansko ljudstvo po trojici castihlepnih ljudi: po Mussoliniju, njegovi hčeri Edi in njenem nešteti vojnici municijo in razen vojni material.)

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$6.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ITALIJANSKA POSEST V AFRIKI

Italijanska Severna Afrika, službeno "Libija" nazvana, dobiva v sedanji vojni v Afriki vse večji pomen zaradi svoje lege med Tunisom in Egiptom. S premirjem med Francijo in Italijo je varnost s strani francoskega Tunisa zagotovljena. Na vsej francoski strani so mejo v tišini razorožili, ker tam vojaška dejanja v bližnji bodočnosti ne bodo prišla v poštev. V septembru mesecu pa je prišlo do vojaških spopadov z Egiptom.

Glavni italijanski pristanišči v Libiji sta Tripolis na zahodnem in Bengasi na vzhodnem delu. Tripolis ima veliko moderno pristanišče. Poleg pristanišč in mnogih vojaških oporišč je glavno vojaško delo v tej koloniji Litoranea, skoraj 2000 km dolga avtomobilska cesta, ki gre od tunike do egiptovske meje ob Sredozemskem morju in veže med seboj vse važnejše točke na obali. Dokočali so jo po abesinski vojni. To pomeni, da je Italija že takrat mislila na to, kako bi v dani priliki izrabila svojo severnoafriško posest.

Glavna ovira za večja vojaška podvzeta v Libiji je pomanjkanje vode. Sahara prav v Libiji sega v velikih razdaljah tik do morja. V zahodni Libiji — Tripolitani — je ob obali več zelenic. Največja je ona pri Tripolisu. Proti vzhodu je vedno slabše in tu se zaradi pomanjkanja vode tudi italijanske družine s katerimi kolonizirajo pokrajino, niso mogle naseliti. Do Cirenaike, ki meji na Egipt, nekako se gre, tu pa nastopijo popolnoma druge razmere.

Cirenaika je za kakih 800 m dvignjena apnenčasta ravnica in ima razmeroma mnogo padavin. Nekoč je bila tu cvetoča grška kolonija, o čemer še pričajo razvaline mesta Cirene. Takrat so bili v tej deželi mnogi gozdovi, ki so omogočali gradnjo ladij. Danes so skoraj vsi posekani. Zato tudi vode ni. Le v velikih razdaljah privro na dan večje količine vode. V notranjosti pri Dorni, najvažnejšem križišču poleg Cirene, je največji izvor. Od tod grade 200 km dolg vodovod, da bo preskrboval z vodo bližnje naselbine. V cisternah nabrana voda pač ne more zadoščati v dolgih sušah za napajanje živine. Zimsko in pomladno deževje pa omogoča pridelovanje žita, ker suša in vročina nastopita šele v maju.

Med Bengasijem in pa Derno je Litoranea v razdalji 15 km podvojena, kar zelo olajšuje zbiranje čet v pokrajini, kjer je še mogoče dobiti dobro pitno vodo. Tu je izhodišče italijanskih čet bodisi za obrambo, bodisi za napad na Egipt. Med Derno in egiptovsko mejo je le manj pomembno pristanišče, oziroma oporišče za izkrcavanje čet Marsa Tobruk. Na razdalji 300 km Litoraneje ni mogoče tu dobiti pitne vode. Zato je morajo spravljati v velike rezervoarje in jo po tej cesti dovažati vojaštvu. V vročih dneh računajo 5 litrov vode na moža in 25 litrov na žival. Mnogo vode porabijo še za hlajenje motorjev. Samo ena divizija porabi torej na dan velikanške količine vode.

Na libijskoegiptovski meji leži zaliv Sollum, ki ga je morala Italija leta 1812, ko je iztrgala Turkom Libijo, na zahtevo Anglije odstopiti Egiptu, 200 km od tod je na egiptovski obali Marsa Matruh, zadnja postaja na železnici, ki vodi ob obali od Aleksandrije sem in je nekaj protiutež italijanske Litoraneje, oziroma obratno. Meja med Egiptom in Libijo je na obeh straneh zagrajena z močnimi žičnimi ovirami, za njimi pa so utrdbe.

V gospodarskem pogledu Libija med vojno Italije ne more podpirati. Kar je važno, so Askari, ki so znani kot dobri vojaki. Od začetka so se iz verskega fanatizma kot mohamedanci Italijanom zelo upirali, saj je še mnogim znan Senussi rod v Kufra oazi, ki ga Italijani dolgo niso mogli ukrotiti. Razmerje se je sedaj spremenilo v prid Italije. Ko so odprli Litoraneo in je bil pri teh slavnostih tudi Mussolini, so mu simbolično izročili "meč islama."

V sedanjih dneh, ko pričakujemo večjih dogodkov med Egiptom, Anglijo in Italijo, zna imeti Litoranea važno vlogo. Angleži so spodili Italijane iz Egipta ter vdrl v Libijo.

Naciji so prvi, ki uporabljajo psihologijo kot vojno orožje

Strategija terorja, ki jo uporablja Hitler v drugi svetovni vojni, je neverjetna in nerealna kot mora, piše ameriški časnikar Wallace R. Deuel, ki se je nedavno vrnil iz Berlina. Skoro ničesar ni tako fantastičnega, da bi se ne moglo zgoditi.

Pornografske slike v službi vojne

Ena izmed najbolj neverjetnih in osupljivi stvari, ki se dogajajo, pa je ta, da nacija danes uporablja pornografske slike kot vojno orožje. Raba spolzkih slik se je uvedla kot del najbolj gigantne in sistematične kampanje, kar jih je svet še kdaj videl, da se na ta način zdrobi moralno in živčni sistem celih armad in narodov.

Velik del Evrope je bil utrjen in zmeden, še predno se je pričela vojna, prvi isti časnikar, in vsak vojni konflikt bi bil še bolj omajal razrahljane živce ljudi. Ampak skrajno moralno razdrapano stanje, v katerem se danes nahaja ves kontinent, je v veliki meri posledica premišljene Hitlerjeve taktike, v kateri so pornografske slike igrale nemalo važno vlogo.

Kako se je ubijalo moralo francoske armade

Te slike imajo obliko navadne razglednice v štirih barvah ter so na prvi pogled čisto nedolžne. Taka slika na primer predstavlja ranjenega francoskega vojaka, ki leži med razvalinami podrtega poslopja. Slika zavzema le spodnji del razglednice na levi, dočim je ostali del prazen. Na vrhu razglednice stoji napis: "Kje so angleški vojaki?"

Ampak ko tako sliko pogledate proti luči ali sončni svetlobi, se na praznem delu razglednice pojavi druga slika, ki predstavlja dobro pitnega angleškega vojaka, ki ljubimkuje z lepo Francozinjo, dočim na steni direktno v ozadju visi obešen francoski vojak.

Zvižaka je delovala
Zamisel pornografskih razglednic je peklenko premeten. Njih namen je bil, prvič ustvariti med francoskimi vojniki sumnjo, da so se Angleži izognili svojemu deležu vojnega bremena, in drugič, da so angleški vojaki rabili francoske žene in dekleta za zadostitev svoje pohotnosti, med tem ko so bili oni na fronti.

Naciji so dali natiskati na stotisoče takih razglednic, potem pa so jih s pomočjo posebnega možnarja, iznajdenega v ta namen, streljali nad francoske linije.

Francoske oblasti so za posest pornografskih razglednic uvedle strogo kazni in izdan je bil ukaz, da jih morajo vojaki, ki jih najdejo, takoj izročiti poveljstvu. Navzlic temu pa so nacija našli te karte na stotisočih francoskih vojaki, ki so bili zajeti tekom maja in junija.

Zvižaka je bila torej učinkovita, vsaj do gotove meje.
Tipična taktika za zlomitev volje do odpora

Raba spolzkih slik kot vojno orožje je tipična za taktiko, katere se poslužujejo naciji, da demoralizirajo sovražnika s psihološkimi sredstvi, taktika, ki se razteza skoro na vsa polja človeškega življenja, mišljenja in čustvovanja. Vse to se je zamislilo leta prej, vsi načrti so bili narejeni na podlagi človeškega poznanja slabosti človeškega značaja, in vse se je uporabilo z namenom, da se zdrobi voljo sovražnika in se ga naredi nesposobnega za boj.

Namen vsake vojne je, prisiliti sovražnika k podaji s tem, da se zlomi njegovo voljo do odpora. V preteklosti so se vojne vodile na podlagi teorije, da je treba uničiti sovražnikove ladje, trdnjave, mesta in njegovo vojaško silo, in kadar mu teh zmanjka, nima več sredstev za boj in se torej poda.

Naciji pa so sprejeli drugačno teorijo. Oni vodijo to vojno na ta način, da skušajo paralizirati voljo sovražnika do odpora z nevojaškimi sredstvi, predno se prava vojna celo prične, tako da kadar se začne vojaške operacije, se sovražnik zruši prav toliko vso moralno oslabele kot vsled premoči nemških oboroženih sil.

Cilj nacije: paraliza vsega človeštva

Poglavitno nevojaško orožje nacije je psihološko.

Nemci so se zavzeli, da ustvarijo med svojimi sovražniki stanje, v katerem se počutijo kot da so tlačeni od more, z namenom, da povzročijo kolektivno živčno sesedenje mednarodnega obsega, da dejansko paralizirajo vso zapadno civilizacijo, vključno z Zd. države. In dosegli so že naravnost presenetljive uspehe.

Hitler se ne ukvarja s spreobračanjem večine v kateri koli državi. On potrebuje le majhno manjšino. Često sploh ne potrebuje nikogar. Svoj namen lahko doseže celo, ako so vsi ljudje proti njemu, ako je dovolj ljudi zadosti nesložnih med seboj, da ne morejo ali nočejo skupno nastopiti proti njemu. Sejanje nesoglasja med narodi, razredi in plemeni

Naciji so sejal nesoglasje med Zd. državami na eni strani in zavezniki na drugi, med Francijo in Anglijo na eni in Poljsko na drugi strani, in med Anglijo in Francijo samima. Sejal so nesoglasje med razredi, plemeni in strankami.

Netenje mrznje proti židom pa je najbolj priljubljena nacijska metoda za ustvarjanje nesoglasja in razdora. Anti-semitizem pomaga drobiti družabno skupnost in enotnost na dva načina: postavlja nežide v boj proti židom in povzroča prepiranje med nežidi samimi, na kak način naj se reši "židovsko vprašanje."

Barnumov rek se izvaja v svetovnem obsegu

Adolf Hitler je prvi politik, ki ga je svet kdaj videl, ki je v mednarodnem obsegu uporabil rek ameriškega cirkuškega podjetnika Barnuma, da se vsako minuto rodi en bedak. Eden izmed glavnih vzrokov, zakaj zunanji svet ni mogel razumeti nacije, kaj so počeli in kakšne načrte pripravljali, je bil ta, da ljudje enostavno ne morejo verjeti, da so nacija taki, kakršni so.

To je delno posledica odkritja, da je bila propaganda zaveznikov, kot tudi Zd. držav v zadnji vojni delno neresnična. Nemci se je takrat dolžilo najhujših grozovitosti. Ljudje so pozneje prišli do zaključka, da je bil večji del obdolžb neresničen, in vse od tedaj odklanjajo vse take trditve o Nemcih.

Rezultat je ta, da Nemci danes lahko povzročajo grozovitosti in tudi jih, ne da bi vzemirjali svetovno mnenje. Svet se je vse predolgo smejal Naciji so smatrali potrebnimi, da se iztrebi žide in Poljake. Ampak zunanji svet ni maral verjeti, da je kaj takega mogoče. Ko so nacija grmeli in gro-

zili, se je svet smejal. Ko so se groznje uresničile in je smeh polegel, je bilo že prepozno.

Ali naj se pobije na stotisoče ljudi v sanatorijih in javnih zavodih, o katerih pravi nacijski in za človeško družbo? Potem se jih bo pobilo. Pobilo se jih je, in pobija se jih še vedno. Njih družine so obveščene šele potem, ko so bila njih trupla upepljena.

Kdo so možje, ki počenajo vse te reči? Kakšno je njih medsebojno razmerje? Kakšno z armado? Kdo je prav za prav vladar Nemčiji?

Od odgovora na ta vprašanja je odvisna bodočnost sveta.

Hitler je prvi gospodar v Nemčiji

Samo en človek je v Nemčiji — in na kontinentu Evrope — ki šteje. Ta človek je Adolf Hitler. V notranjosti Nemčije ni Hitler ne "front" niti lutka za nikogar drugega. Danes je gospodar vsega evropskega kontinenta, in ako bo podlegla Britanija, bo postal gospodar vse zapadne civilizacije.

Možje okrog Hitlerja so samo tehnični izvedenci — nekateri izmed njih skrajno sposobni, ne glede na to, kako izgledajo in kakšne so njihove manire — vendar so samo tehnični izvedenci. Gospodar je Hitler.

"Napredek"

Novi odbor

Direktorij Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., Euclid, Ohio za leto 1941: preds. James I. Rotter; podpreds. Frank Žagar; tajnik Andrew Ogrin, 18508 Shawnee Ave.; blagajnik John Ivančič; zapisnikar, Math Intihar; nadzorni odbor: preds. Louis J. Dugan, nadzornika Louis Godec in Joseph Stupica; gospodarski odbor: preds. Frank Segulin, člani Joe Macerol in John Korenčič; prosvetni odbor: Frances Rotter, Frances Rupert, Frances Gorjanc, Viktor Wood in Frank Derdich. Prihodnja seja se vrši v sredo 29. januarja ob pol osmih zvečer.

Zahvala

Dramsko društvo Anton Vencovšek se zahvaljuje Gubanc Dry Goods Store za lep naznizni prt, kakor tudi Mrs. Kras in Mrs. Jontez, ki sta darovali vsaka po \$1 v društveno blagajno. Hvala tudi Mrs. Kras za rože, ki jih je posodila, in hvala listu Enakopravnost za oglašanje igre. Hvala še enkrat vsem.

Zveza Kulturnih društev Slov. del. doma na Waterloo Rd. se lepo zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri prireditvi 15. decembra kakor tudi Mr. Erazmu Gorsetu, ki je dal igro brezplačno. Ako slučajno kakšno društvo potrebuje kakšno igro, naj se obrne na Mr. Gorseta, ker ima v zalogi, kar si želite, vsakevrstne igre na izbiro in vemo, da vam bo rad postregel. Hvala še enkrat.

Radijski špijoni

V prejšnjih vojnah so špijoni delali rizbe utrdb, kradli važne listine, na skrivaj ogledovali kretanje vojaških čet, potem pa so izginili in hiteli domov, da sporočijo, kar so dognali in videli. V sedanji svetovni vojni pa so špijoni čisto radijski poročevalci, ki uporabljajo žepne radijske oddajnike za zvezo z glavnimi stani in se jim torej ni treba vračati domov. Moderni način špijonaže je preprost, brz in duhovit, ampak že vedno opasen.

To je razvidno iz kratkega naznanila, pribitega nedavno na vrata Pentonvillske ječnice v

Londonu, kjer je bil zapisan "finis" prvega špijonskega slučaja, ki je bil odkrit v Angliji tekom sedanje vojne. Naznanjalo je obešenje dveh radijskih špijонов, Jose-a Waldburga in Karo Meierja, dveh Nemcev, ki sta se vtihotapila v Anglijo kot holandska begunca. Podnevi sta se Waldburg in Meier potikala po deželi ter iskala mogočih tarč, kakor zrakoplovišča, četrne koncentracije, tovarne in municijska skladišča. Ko pa je padla noč, pa sta našla skrivališče v kakem kamnolomu, zapuščen hiši ali jarku, odkoder sta pošiljala radijskega poročila s svojim oddajnikom, ki je tehtal samo en funt.

Ta slučaj ni edini. Lani je oskrbnik nemškega poslanstva v Parizu, ki je ostal tam na podlagi mednarodne konvencije, vdval taje radijski oddajnik v nogo jedilne mize in je dnevno pošiljal poročila nemškemu poveljstvu. Ko je bila nemška ofenziva na višku, je levo krilo francoske armade, kateri je poveljeval general Huntziger, prostovoljno napravilo umik, ker je bilo poveljstvo preslepljeno po radijskem povelju, ki ga je poslal neki sovražni špijon. Celot v Nemčiji, kjer izvaja Gestapo najstrožjo kontrol, se od časa do časa oglašijo tajni radijski oddajniki. Resnične špijonske zgodbe so danes brez dvoma bolj neverjetne kot pa najbolj napet detektivski roman.

LETALSKA NESREČA: 2 MRTVA, 12 RANJENIH

St. Louis. — Včeraj sta bili dve osebi ubiti in dvajset ranjenih, ko je veliko potniško letalo, v katerem so se vozili, tresčilo na zemljo. Ubita sta bila pilot in neki potnik.

EKSPLOZIJA V RUDNIKU; 4 MRTVI

Welch, W. Va. — Včeraj se je primerila v tukajšnjem Koopers Coal Co. rudniku eksplozija, v kateri so bili štirje premogarji ubiti, 14 pa ranjenih.

Iz stare domovine

Na smrt obsojen

Te dni je bila končana razprava proti pokršenemu Arnavtu Numanu Sadikoviću v Kosovki Mitrovici. Kakor je "Domovina" že poročala, je Numan ubil svojega tasta in svojo pastorko. Bil je svojčas pri orožnikih ter se je v vasi Borčani seznanil z Dostano Miškovičev, hčerko stoletnega premožnega posestnika Mine Miškoviča.

Obsežno starčevno posestvo ga je primamilo, da se je dal pokristiti, nakar se je poročil z Dostano, ki je imela nezakonsko hčer Radmilo. Dostana je napovedala umrla in tako je Numan ostal sam s starcem in pastorko Radmilo. V strahu, da ga bo Radmilo nekoč pognala iz hiše, se ji je začel vsiljevati, toda ona se je uprla.

Jos. P. Kennedy

Joseph P. Kennedy, ki je nedavno resigniral kot ameriški poslanik v Londonu.

ŠKRAT

ZAVRŽENA RESOLUCIJA

Pred časom v tej koloni omenjena resolucija, ki je bila odobrena in poslana po zvezi svetovnih statistikov na Liga Narodov, je po zadnjih poročilih ronala v Ligin koš. In to malo več po krivdi nekega evropskega južnjaškega delegata. Dotični delegat se je namreč izgovarjal, da njegova lastna država nimazadostne količine tvarin ki so potrebne za izdelavo bomb, za rušenje svojih lastnih mest, za pobijanje v njih živečih ljudi, kar je dotična resolucija vsebovala. Radi tega da je potrebno, da druge armade mečjo bombe na njegova mesta, ljudje, tako da si oni z zbranimi kosi razbitih tujih bomb, s pridelavo stvarijo svoje lastne bombe, ki jih potem v skrajni sili in potrebi lahko uporabljajo. Delegat s severa se je pa hotel do zgražal nad tem, da bi v mrah pobijali svoje lastno ljudstvo. Škandal je prepričati druge, da omenjena resolucija nikakor ni na mestu za sedanje čase. V potu svojega obraza je izjavil, da že sedaj večina ljudi misli, da smo evropski voditelji napol blazni, ker smo svojim rodom skuhal tla pekel. Potem nas bodo pa imeli za popoln norce. Delegat iz neke nevrotske države je izjavil, da dotična resolucija, sprejeta v mesecu "Norec" v državi "Blaznija" mora biti zavržena, če ne razdrugega, vsaj radi tega, ker potem ko ne bi vojskujoče se države več žgale bencina v toliko meri kakor do sedaj, bi morali marsikateri oljni magnat prijeti za trdo delo, ali bi pa morali živeti na državne stroške. Navezlo prebrisani mlad delegat svaril ostale, da ne bodo na svetlu našli niti enega pilota, ki bi bil pripravljen metati zraka smrtonosne bombe na svoje lastne starše, brate in sestre. Na tovarno, od katere je pred vojaško službo odvisen, bo noben pilot metal vžigalno in razdiralnih bomb, ker ve, da vojaška služba je samo začasnoin upa, če pride živ in zdrav vojnega pekla, da se bo zopet tovarno povrnil. Da bi kateri pilot stresal bombe na cerkve, kjer so zbrani njegova žena otroci, ki prosijo Boga, da jim ohrani očeta živega in zdravega, si je tudi škoda misliti, ker takih bedakov danes še nimamo. Za opravljanje takega dela so nam potrebni le ljudje, ki jim niso razmere popolnoma nič znane. In še več različnih razlogov so prednašali, za raz dotične resolucije, sprejete v mestu "Norec" v državi "Blaznija." In nazadnje je bilo sklenjeno, sprejeto, odobreno, potpisano in podpisano, s petdesetstotno večino, da ostane vse starem, ker blagor narodov tako zahteva.

Pečat, in konec!

ga ni marala. Zato je v noči 14. na 15. junija letos s sekirou bil starca in Radmilo. Da bi razkril sledove zločina, je hišo žgal, potem pa je zažgal še hišo svojega kuma Marina Nikolajev in hotel pobegniti čez albansko mejo. Orožniki pa so ga pravčas zalotili. Pri razpravi je zločinca vse priznal. Obsojen je na smrt.

Moč preteklosti

(Daj z 4. str.)

nikdar občutil, je prevzel nje-
svo srce in istocasno je vsta-
lo v njem spoznanje, da se
v resnici Dine. Odprl je duri
in prišel v grajsko sobo, ki
je bila že znana, katera pa
je navdajala z neprijetnim,
oprum občutkom. V globini al-
rove je stala na vzvišenem pro-
stor postelja z baldahinom.
Realno se je prikradel do nje
in se nagnil nad spečo žensko.
Nekaj trenutkov je gledal nanjo
in iz jezno, nato je poteg-
nil iz zaseda pasu nož s tankim roča-
no in ga zasadi v prsi speče
naše. Pod roko je občutil
možnost telesa in topli kri je
počasi njegove prste; nato je
s pomočjo človeka s svetilnikom
znal najti truplo in ga nekam od-
nesti.

Prestrašeni vzkliki so zbudili
Barona. Odprl je oči z začude-
nim ter zagledal starega Savel-
ja, ki ga je držal z obema roka-
mi in ki je bil videti silno potr-
ti. — Ah, gospod! Teško mi je
s vami. Mislim, da me
ste ubili! — je zavpil stari
Baron, ki se je otiral pot s čela.

Baron je videl, da je v garde-
ni sobi, njegove roke so se
krajčevito oprijemale blazine, v
kateri je tičal italijanski nož, ki
je prinesel iz Montignosa. —
Pravljica je kindžal, v tajnih so-
kah in ga je vzel s seboj, da ga
prijeti med staro orožje, ki je
bilo njegovo delovno sobo.

Kaj se je zgodilo, Savelij?
je vprašal in izpustil blazino.
Nisem mogel zaspati, ker
me boleli zobje a moja soba
je poleg, — je odgovoril sta-
ri. Nenadoma sem zaslišal
pot v oblačilnici in vaš glas,

ne kaj vpil v nerazumljivem
tonu. No potem se mi je zde-
lo, da kličete Zinovija; mislil
sem, da so vdrl tatovi, a z njimi
sam hlapec Zinovij, ki
ga zapodili zaradi kraje. Te-
nara pritekel semkaj ravno v
tistem trenutku, ko ste zasadi-
li nož v blazino, kakor da ho-
te nekoga ubiti. Ko sem vas
zadržal, ste me zgrabili
in hoteli vleči naprej. Po-
tem mi, roko ste mi porezali.

Baron je umolknil in njegove
roke so se ozrle na roko, katere
je bil umazan s krvjo.
Savelij, ki je služil že barono-
vo očetu, je pestoval svojega
mlajšega gospodarja v otroš-
tvu. Tiho je sedaj odvedel
Barona v spalnico.

Lezite, Pavel Borisovič. Po-
glejte, kako ste bledi. Se zbole-
te od teh sanj.
— Moram se najprej umiti —
Baron je odvrnil baron in naglo
je odšel v roko v skledo na umi-
valnik.

Baron se je pordečila, toda ra-
no je mogel najti. Nato je na
steno, kjer je Savelij legel. Po-
takrat je baron izpil pomirjeval-
no kapljico in kozarec vina, dal
si pogrniti, ker se je ves tre-
zile, kakor bi bil mrlič, toda
za p... je šele čez nekaj ur.
Baron se je zbudil truden;

po životu ga je bolelo in glava
mu je bila težka. Nočni doživ-
ljaji, ki ga je Savelij do vseh po-
drobnosti pripovedoval, je vzbujal
v njem otožnost in nemir,
da si je še bolj želel vrniti se v
Montignoso, kamor ga je vlekla
tajinstvena sila.

Z mrzlično vneto se je lotil
opravkov, cele dneve je posedal
z zastopnikom pokojnega strica
in z njegovim tajnikom. Bilo je
neobhodno potrebno spraviti v
red ogromno premoženje, ki ga
je podedoval.

Helena Aleksandrovna pa je
imela mnogo dela in skrbi v
Petrogradu. Brat je zapustil njej
in njenim otrokom znatno ded-
ščino. Pavel Borisovič ji je ta-
koj izplačal delež, toda naložitev
kapitalov in razna druga dela so
jo ves čas zaposlovali, da je bi-
la njena hči večkrat sama. Lolo
je bila privrženec v Petrogradu.

Na njeno prošnjo je Muranova
prosil Anatolija, naj ji pokaže
Eremitaž in druge muzeje pre-
stolice. Vkljub iskrnemu žalo-
vanju po stricu, je bila Lolo ži-
ve narave in premlada, da bi ža-
lovala v samotni.

Lolo in Anatolij sta bila od-
nekaj prijatelja in občevala
sta domače med seboj. Ko sta
pa zdaj skupaj razgledovala
mestne znamenitosti in sta tudi
doma bila večkrat sama — za-
kakaj Muranova se je pri svojih
opravkih vedno posvetovala z ne-
čakom in pravnim zastopnikom,
— se je prijateljstvo mladih lju-
di kmalu izpremenilo v globo-
kejšo čustvo. Nekega večera je
Anatolij Samburav, ki je bil ze-
lo odločen človek, vprašal prija-
teljico, če hoče postati njegova
žena.

Lolo je brez obotavljanja
sprejela njegovo ponudbo in tu-
di Helena Aleksandrovna je pri-
volila.

Anatolij je bil dobra partija
in mladeničevi dobri, pošteti in
trdni nazorji so ji bili porok, da
bo njena hči srečna z njim. Si-
cer je poznala Anatolija že z o-
troških let. Stavila je samo po-
goj, naj bo poroka šele po Veli-
ki noči zaradi žalovanja. Ženin
in nevesta nista ugovarjala te-
mu.

(Dalje sledi.)

Slovensko Katoliško Podporno društvo PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA

— Samostojno —

Imenik društvenih uradnikov
za leto 1941. Preds. John Lev-
stik, 646 E. 115 St.; podpreds.
Anton Hlapše; tajnik Leo No-
vak, 7610 Lockyear Ave.; bla-
gajnik, Andrej Tekavc, 1023 E.
72 Place; zapisnikar Matija
Oblak; vratar Matevž Debevec;
zastopnika za Klub društev sv.
Vida, Andrej Tekavc in Frank
Petkovsek; nadzorniki: Frank
A. Turek, Frank Petkovšek in
Steve F. Pirnat; društveni
zdravniki so vsi slovenski zdrav-
niki. Društvene seje se vrše vsa-
ko drugo nedeljo v mesecu ob
1. uri popoldne v Slov. nar. do-
mu na St. Clair Ave. V društvo
se sprejema nove člane od 16. do
45. leta.

CUTS—BURNS—SCALDS

should be quickly treated to prevent bad after-
effects as well as relieve pain. Use OIL OF SALT.
Wonderful too for sore, tired feet. At your
druggists—money back if not satisfied. For
free sample write: Mosso Laboratories, 215 South
Levitt Street, Chicago.

QUICK RELIEF FOR FEET

HAIR-BREADTH HARRY

Društveni KOLEDAR

FEBRUARY

1. februarja, sobota: — Društvo
"Delavec", št. 257 S. N. P. J.
priredi Maskeradno veselico v
Jugoslovanskem delavskem
narodnem domu, W. 130th St.
in McGowan Ave. v West Par-
ku.

1. februarja, sobota: — Društvo
France Prešeren, št. 17 S. D.
Z. Plesna veselica in avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

1. februarja, sobota: — Društvo
Utopians, SSPZ priredi ples v
avditoriju Slovenskega delav-
skega doma na Waterloo Rd.

1. februarja, sobota: — IWO, št.
1008 priredijo ples v spodnji
dvorani Slovenskega delav-
skega doma na Waterloo Rd.

2. februarja, nedelja: — Duque-
sne Univeristy Tamburica,
priredi koncert v avditoriju
Slov. nar. doma na St. Clair
Ave.

2. februarja, nedelja: — Mladin-
ski pevski zbor Slovenskega
doma na Holmes Ave. priredi
koncert z igro v Slovenskem
domu na Holmes Ave.

8. februarja, sobota: — Sharpers
klub priredi ples v avditoriju
Slovenskega narodnega doma,
na St. Clair Ave.

8. februarja, sobota: — "Valen-
tine Dance" in kokošjo večer-
jo priredi mladinski pevski
zbor "Kanački" v S. D. D. na
Prince Ave.

8. februarja, sobota: — Društvo
"Cerkniško jezero", št. 59 S.
D. Z. priredi plesno veselico in
večerjo v spodnji dvorani Slo-
venskega delavskega doma na
Waterloo Rd.

8. februarja, sobota: — Društvo
"Cerkniško jezero", priredi
ples v Slovenskem delavskem

domu na Waterloo Rd.

9. februarja, nedelja: — Slov.
nar. čitalnica. Proslava 35-let-
nice v avditoriju Slov. narod-
nega doma na St. Clair Ave.

14. februarja, petek: — United
Auto Workers White Motor
Union Local 32, priredi ples v
avditoriju Slov. nar. domu na
St. Clair Ave.

15. februarja, sobota: — Sunny
Ray Orkester. Ples v avdito-
riju Slovenskega narodnega
doma na St. Clair Ave.

15. februarja, v soboto: — dru-
štvo "Soča", št. 26 SDZ prire-
di veselico v Domu Zapadnih
Slovencev na 6818 Denison
Ave.

15. februarja, sobota: — Ples
priredijo klub Golden Blue-
ettes v Slovenskem domu na
Holmes Ave.

15. februarja, sobota: — Louis
Šraj orkester priredi "Valen-
tine ples v S. N. D. na 80. ce-
sti.

15. februarja, sobota: — Collin-
wood Fishing and Hunting
klub priredi ples v spodnji
dvorani Slovenskega delav-
skega doma na Waterloo Rd.

15. februarja, sobota: — N. Y.
C. R. R. Carmen's Union pri-
redi ples v avditoriju Sloven-
skega delavskega doma na
Waterloo Rd.

16. februarja, nedelja: — Mlad.
pev. zbor "Slavčki", priredi
koncert in ples v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

21. februarja, petek: — Sloven-
ska ženska zveza, priredi ples
v avditoriju Slov. nar. doma
na St. Clair Ave.

22. februarja, sobota: — Skup-
na društva fare sv. Vida. —
Plesna veselica v avditoriju
Slovenskega narodnega doma,

na St. Clair Ave.
22. februarja, sobota: — Ženski
odsek Slovenskega delavske-
ga doma priredi "Srjakovo
večerjo" in ples v Slovenskem
delavskem domu na Waterloo
Road.

22. februarja, sobota: — Ženski
klub Slovenskega doma na
Holmes Ave. priredi Maške-
radno veselico.

22. februarja, sobota: — Maške-
radno veselico priredi gospo-
dinski klub "Na Jutrovem" v
S. D. D. na Prince Ave.

23. februarja, nedelja: — Dram.
zbor "Ivan Cankar". Predsta-
va in ples v avditoriju Sloven-
skega narodnega doma na St.
Clair Ave.

23. februarja, nedelja: — Po-
družnica št. 3 Slovenske moš-
ke zveze priredi plesno vese-
lico v Slovenskem domu na
Holmes Ave.

23. februarja, nedelja: — Hr-
vatska Sloboda HBZ koncert
in ples v Slovenskem delav-
skem domu na Waterloo Rd.

MARCH

1. marca, sobota: — Fisher Bo-
dy Local No. 45 UAWA pri-
redi ples v obeh dvoranah Slo-
venskega delavskega doma na
Waterloo Rd.

2. marca, nedelja: — Koncert in
ples, priredi John Lube v Slo-
venskem narodnem domu na
St. Clair Ave.

2. marca, nedelja: — SDD Čital-
nica. Prireditev s programom
in plesom v Slovenskem delav-
skem domu na Waterloo Rd.

9. marca, nedelja: — Dramsko
društvo "Anton Verovšek"
priredi igro in ples v Sloven-
skem delavskem domu na Wa-
terloo Rd.

15. marca, sobota: — Progresiv-
ne Slovenke, krožek št. 1 pri-
redijo ples v Slovenskem de-
lavskem domu na Waterloo
Road.

16. marca, nedelja: — Koncert
Glasbene Matice v Sloven-
skem narodnem domu na St.
Clair Ave.

23. marca, nedelja: — Dramsko
društvo "Anton Verovšek"

priredi igro in ples v Sloven-
skem delavskem domu na Wa-
terloo Rd.

30. marca, nedelja: — Pevski
zbor "Sloga" priredi koncert
in ples v Slov. nar. doma na
St. Clair Ave.

APRIL

6. aprila, nedelja: — Zarja pri-
redi koncert v Slovenskem
narodnem domu na St. Clair
Ave.

19. aprila, sobota: — Slovenska
zadružna zveza priredi "Bow-
ler's Ball" v Slovenskem de-
lavskem domu na Waterloo
Road.

26. aprila, sobota: — Klub Jolly
Fishermen priredijo plesno ve-
selico v Twilight Ball Room.

MAY

4. maja, nedelja: — Pevsko dru-
štvo Planina priredi koncert
v S.N. Domu na 5050 Stanley
Ave., v Maple Heights, Ohio.

JUNE

29. junija, nedelja: — Progre-
sivne Slovenke, krožek št. 3,
priredijo Ljubljanski Vesele-
jem na vrtu Slovenskega dru-
štvenega doma na Recher
Ave.

JULY

6. julija, nedelja: — Piknik kluba
in Zarje na prostorih Clev.
Federacije SNPJ.

13. julija, nedelja: — Piknik
Slov. zad. zveze na Močilni-
karjevi farmi.

20. julija, nedelja: — Pevsko
društvo "Zvon" priredi vrtno
veselico na prostorih doma
Zapadnih Slovencev na 6818
Denison Ave.

28. julija, nedelja: — Društvo
Svoboda, št. 748 SNPJ priredi
veliko slavnost ob 5. obletnici
obstoja na farmi SNPJ.

NOVEMBER

20. novembra, četrtek: — Kon-
cert soc. Zarje na Zahvalni
dan v Slovenskem narodnem
domu na St. Clair Ave.

Help Kidneys Don't Take Drastic Drugs

Your Kidneys contain 9 million tiny tubes
or filters which may be endangered by neg-
lect or drastic irritating drugs. Be careful.
If functional disorders of the Kidneys or
Bladder make you suffer from Getting Up
Frequently, Nervousness, Leg Pains, Circles
Under Eyes, Dizziness, Backache, Swollen
Joints, Excess Acidity, or Burning Passages,
don't rely on ordinary medicines. Fight
such troubles with the doctor's prescrip-
tion Cystex. Cystex starts working in 3
hours and must prove entirely satisfactory
in 1 week, and be exactly the medicine you
need or money back is guaranteed. Tele-
phone your druggist for Cystex (dis-tex)
today. The guarantee protects you. Copy.
1937 The Knox Co.

AN URGENT MESSAGE to women who suffer

FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign
of functional trouble. Maybe you've noticed
YOURSELF getting restless, moody, ner-
vous, depressed lately—your work too much
for you—
Then why not take Lydia E. Pinkham's
Vegetable Compound to help quiet weary,
hyperactive nerves, relieve monthly pain
(cramps, backache, headache) and weak-
dizzy, fainting spells due to functional ir-
regularities.

For over 60 years Pinkham's Compound
has helped hundreds of thousands of weak
run-down, nervous "ailing" women to go
smiling thru "difficult days." Why not give
this wonderful "woman's friend" a chance
to help YOU? Try it!

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi
druge. Sporočite jo nam pisмено ali pa
pokličite Henderson 5311 — HENDER-
son 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z de-
janjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska
kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite
svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči.
Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa
je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!
Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov,
posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite
upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila.
Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

V. J. KRIZANOVSKA

24

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

— Torej poslušajte. Jolanda je bila po rodu ciganka. Montignosi takrat niso bili še grofi, ampak samo bogati plemiči. — Skratka, to je bilo pred davnim, davnim časom. Rodbinski poglavar je bil tedaj vitez Marko, mož zrelih let, ker je imel že dvajsetletnega sina. Na lovu se je nekoč izgubil in slučaj ga je privedel v ciganski tabor. Ko se je Marko grel pri ognju in jedel, je zagledal mlado ciganko neobičajne lepote, ko pa je izpil čašo vina iz njenih rok, se je brezumno zaljubil vanjo in jo odvedel v svoj grad. Ker je bil vdovec, se je oženil z njo, ko jo je dal krstiti. Pri krstu je prejele ime Jolanda. Kakor je bila lepa v obraz, tako črna je bila njena duša. Razvratna, neusmiljena, pohlepna, nikdar sita zlata in lepote, je bila poleg vsega tega še čarovnica. Zнала je izdelovati tako močan ljubezenski napoj, da če ga je sama odpila in ga dala piti onemu, kateremu je hotela vlti ljubezen do sebe, je oni postal njen suženj vse svoje življenje. Ta pijača je imela, kakor so pravili, krasen duh, toda bil je tako močan, da je povzročal omotico. V kroniki se tudi pripoveduje, da je znala izvrstno pripravljati strupove. Iz pohlepa je napravila, da so se vanjo zaljubili bogatejši gospodje, katere je obrala in jih potem ubila. Za njene časa se začenja mogočnost in ogromno bogastvo Montignosov.

Pravijo, da je bil njen edini sin potomec zlođeja, katerega je znala pramamiti s svojim ljubezenskim napojem. Ker je pa starejši sin Marko umrl, je postal ta "zlodeček" poglavar hiše. Od tedaj je strašna usoda visela nad njih rodov. Zlata so nagrabili dovolj, tudi drugače so imeli uspehe, toda neprenehoma so se zločini zgrinjali nad rodbino in marsikateri Montignoso je umrl na zagoneten način.

Zadnji del Severijine povesti je izvalil nasmešek pri damah. — Za potomce zlođeja so zločini naravno in skoraj obvezno delo. — je pripomnila zaničljivo Dina. — Toda mene zanima drugo. Ali vam ni grof pojasnil, čemu je signora Jolanda sama

pila svoj ljubezenski napoj? Navadno ga dajejo samo onemu, ki naj se zaljubi!

— Seveda sem tudi o tem vprašala signora, a on se je nasmejal in rekel: kronist si je to takole razložil: Ko je sama odpila, se je hotela obdati z aromo, ki je bil tako močan in privlačne sile, da je ta dama zavzemala prvo mesto v družbi, zakaj vsi moški so leteli za njo, in njej ni bilo treba drugega kakor izbrati ljubimca.

— Ali je znano, kako je končala ta zanimiva dama? — je vprašala Larisa Arkadjevna.

— Ne, bržkone nihče ne ve, kako je končala. O tem sta znani dve verziji. Po prvi, je nekoč brez sledu izginila in sodili so, da jo je ubil kdo izmed njenih zadnjih žrtev. Po drugi verziji jo je Bog izpremenil v kamen, a cerkev, ki je v tem videla, da je prekleto, ji je odrekla pogreb. Pripovedujejo, da so jo tedaj zagrebeli v nekem grajskem podzemlju. — Po mojem mnenju, — je prepričevalno povdarila Severija, — leži njen prah tu. Zato se izprehaja po gradu in se napaja s svojim ljubezenskim zeliščem, ki ga je shranila bržkone zato, da z njim premamila demone, ki jo obiskujejo.

Glasi smeh je prekinil Severijino pripovedovanje.

— Imenitno! Dobro ste si to izmislili, Severija. Prikazen, ki se pita z ljubezenskim napojem, da bi premamila zlođeje. To presega mejo verjetnosti še celo zame, ki verujem v nadnaravne pojave! — je vzkliknila Bakulinka.

— Ali ste pozabili, gospa, šum pirovanja, ki je prihajal iz zaidanih sob? Ta šum so vsi slišali. Kdo more zanikati, da sta se Jolanda ali "maledetto" zabavala z besmi? Ali pa hočete morda trditi, da so bili to živi ljudje in poleg tega še dobri kristjani? — je vneto vprašala Severija.

Ker ni mogel nihče tega zanikati in ker je bilo težko najti razloga omenjenega dejstva, je starka ponosno odšla, zavedajoč se, da je pustila za seboj porazenca, a Larisa Arkadjevna je začela pripovedovati Dini podrobnosti nočnega pira.

— Kako strašen kraj! Zares, čudim se, da imate veselje tu prebivati, — je pripomnila Dina. — No jaz čakam samo toliko, da se prvine Polja, potem pa zapustim ta grad, ki vzbuja v meni strah in zopernost. — Mi pa se ne bojimo in vse-kakor hočemo videti, kaj se skriva v zazidanih sobah. To je zelo zanimivo in ne bo se nam zlepa nudila več priložnost odkriti takšne srednjeveške "Pompeje".

Ko sta Muranova in Pavel Borisovič prispela v Nauheim, sta našla starega barona umirajočega; toda bil je še pri polni zavesti in se je zelo razveselil sestri in nečaka.

Ponoči je bolnik izdihnil in Pavel Borisovič, ki je trepetal od čudne nestrpnosti, je na vse načine pospešil odhod v Petrograd. Pokojnik je želel, da ga pokopljejo v rodbinski grobnici, in Helena Aleksandrovna je predlagala, naj brzojavijo Anatoliju Samburovu, ki naj pripravi vse potrebno za pogreb.

V boljše razumevanje teh okoliščin je treba pojasniti nekatere podrobnosti o odnosih med rodbinami Muranovih in Samburovih. Očeta teh rodbin sta bila tovariša pri vojaki in velika prijatelja. Istočasno sta postala častnika, nakar ju je služba za več let ločila, potem pa sta se nenadoma sestala v Moskvi. Oba sta bila že oženjena in sta imela otroke in tudi njih ženi sta po srečnem naključju postali medsebojni prijateljici, kakor sta bila soproga. Otroci so rasti skupaj, se shajali, a Anatolij, ki je bil v kadetnici, se je počutil ravno tako doma pri teti Heleni kakor pri materi. Ko je vstopil v vojno akademijo, je moral zapustiti Moskvo, tedaj sta obe rodbini enako žalovali za njim. Lolo in Valerija sta se skupno vzgajali v Ekaterinskem zavodu, potem pa so razmere razdružile prijatelja. General Samburov je šel v pokoj zaradi bolezni in se nase-

lil v Carskem Selu, a Muranov je nekaj mesecev za tem umrl za srčno kapjo, njegova vdova pa je ostala v Moskvi, kjer je imela nekaj hiš. Nato so njeni otroci zboleli za davico in komaj utekli smrti, a zdravniki so jih pošiljali vsaj za leto dni v Italijo.

Po čudnem slučaju je bil Pavel Roteršild zelo redek gost pri svoji teti in skoraj ni poznal Samburovih. Stari baron, ki je bil čudak in mizantrop, je držal dečka vedno pri sebi, dokler ga ni dal v licej; ker pa je bil v tistem času skoraj vedno v inozemstvu, sta se Mišel in Lolo tam seznanila s svojim bratrancem in se z njim sprijateljila.

Dasiravno sta se Polj in Anatolij v Petrogradu včasih srečala, sta malo marala drug za drugega. Zato se je baron nerad obracal s prošnjo do Samburova, toda teta in Lolo sta tako dolgo pri tem vztrajala, da se je po kratkem obotavljanju udal. Nestrpnost, ki ga je mučila, je premagala njegov predsodek.

V čakalnici je Helena Aleksandrovna pričakala Anatolija. Tu se je baron seznanil z njim in ga zahvalil za pomoč, kakaj katafalk je bil gotov, in so krsto peljali naravnost v cerkev. Sklenili so, da se dami nastanita v hiši Vitalija Aleksandroviča, ker Muranova ni imela svojega stanovanja v Petrogradu. Po prvi zadušnici je Helena Aleksandrovna vzela k sebi Samburova, ki ga je imela skoraj za sina, a on je postal njen stalni spremljevalec ves čas njenega bivanja v prestolnici.

Baronu se je silno mudilo nazaj v Montignoso, ker je glodal v njem silni nemir. Razen tega pa ga je neka okolnost silno razdražila in vzbudila v njem skrb. Sobni lakaj mu je povedal, da je v njegovi odsotnosti prišla neka dama, in ko je zvedela, da je v Italiji, je tako trdovratno zahtevala njegov naslov, da ji ni mogel odreči. Po lakajevem o-

pisu je to bila Dina, toda ona bi morala biti v Krimu. Drugi dan po prihodu se je baron podal v ženino hišico za Narvskim nasipom, kjer je zvedel po stari služabnici, da se je Dina vrnila iz Krima, ker ji je oče umrl. Ostala je nekaj dni v Petrogradu, potem pa je odpotovala, ne da bi povedala kam, in je vzela s seboj samo en kovčeg. Baron je mislil, da ga bo zadavilo od straha in jeze. Še to manjka, da bi se ta ženska, ki je nosila njegovo ime in ki je imela s seboj vse zakonske dokumente, začela klatiti po svetu. Toda še v glavo mu ni prišlo, da ga utegne presenetiti v Montignosu.

Toda kam se je podala in kje jo najde, da bi čimprej začel proces za ločitev zakona? Za vsako ceno se mora ločiti, in ne samo zaradi tega, ker ne ljubi Dine. Onečastil je Valerijo v napadu brezumne, zloedske strasti in njegova čast mu velevala, da mora brez odloga popraviti to grdo dejanje.

Vrnil se je domov v takšnem živčnem razburjenju, da ni šel niti k večerji s teto z izgovorom, da je utrujen. Kakor lev v kletki je baron korakal po svoji sobi, sluteč, da mu bo prestopiti borbo z Dino, ker ga ona neče pustiti od sebe, on pa je tako silno želel ločiti se od nje. Prevzel ga je čuvstvo sovraštva, če je le pomislil na to žensko temnega izvora, ki se je tako nesramno vsilila v njegovo življenje, dasi je vedela, da je ne ljubi. Oviral ga je na poti življenja, se vsesala vanj kakor pijavka in se osmelila odpotovati neznanu kam.

Razburjen in razdražen je končno legel in skoraj v hipu krepko zaspal. V snu se je videl v Montignosu. Oblečen kakor vedno, ko je predstavljal Paola, se je vzpenjal po ozkih stopnicah, razsvetljenih s svetilnikom, ki ga je nosil mladenič njegovih let, toda v obleki sluga.

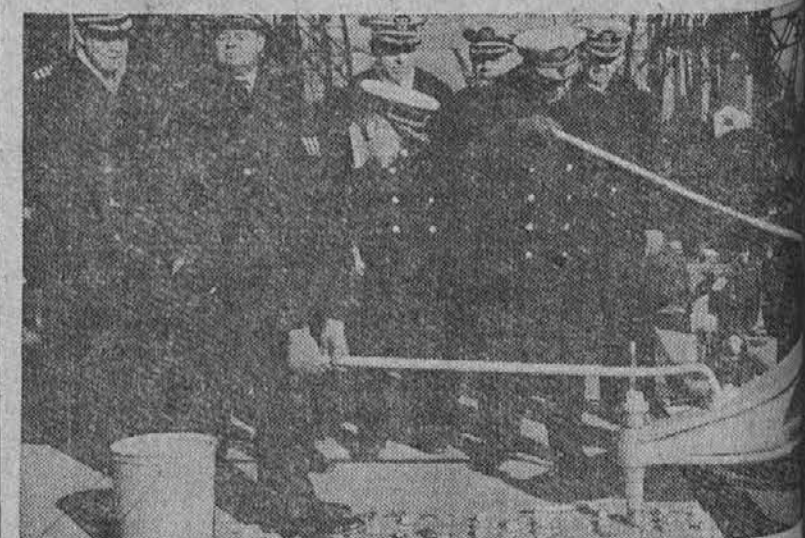
Nenavaden bes, kakršnega ni (Dalje na 3. str.)

Zmagovalni Grki

Na sliki vidimo vzhajanje Grkov, ki pozdravljajo s fronto vrnivše grške in angleške vojake, ki so prišli na dopust. Italijanske čete v Albaniji se niso še ustavile na svojem begu.

Ogromna bojna ladja

Na sliki je podadmiral Clark H. Woodward, ki je pritisnil pripravo, katere je pognala prvi vijak v ogrodje nove bojne ladje, ki bo imela 45.000 ton prostornine. Bojno ladjo v ladjedelnici v Brooklynu.

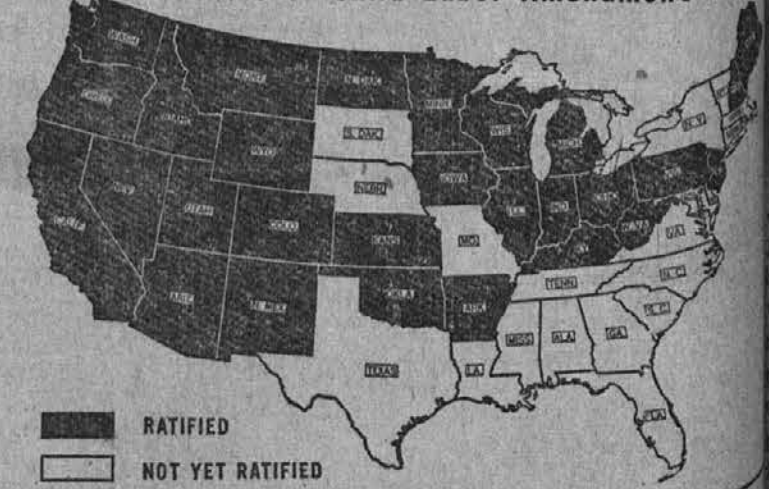
Kampanja za dpomoč paralize

Dne 30. januarja, na predsednikov rojstni dan, se bo odprla kampanja za odpomoč proti otroški paralizi. To je plesalka Nana Gollner iz New Yorka, ki je bila, ko je stara tri leta, hroma zaradi otroške paralize. In poglejte jo! Poleg nje so otroci, ki so postali žrtev te bolezni.

Otroški delavski dan

Status of Child Labor Amendment

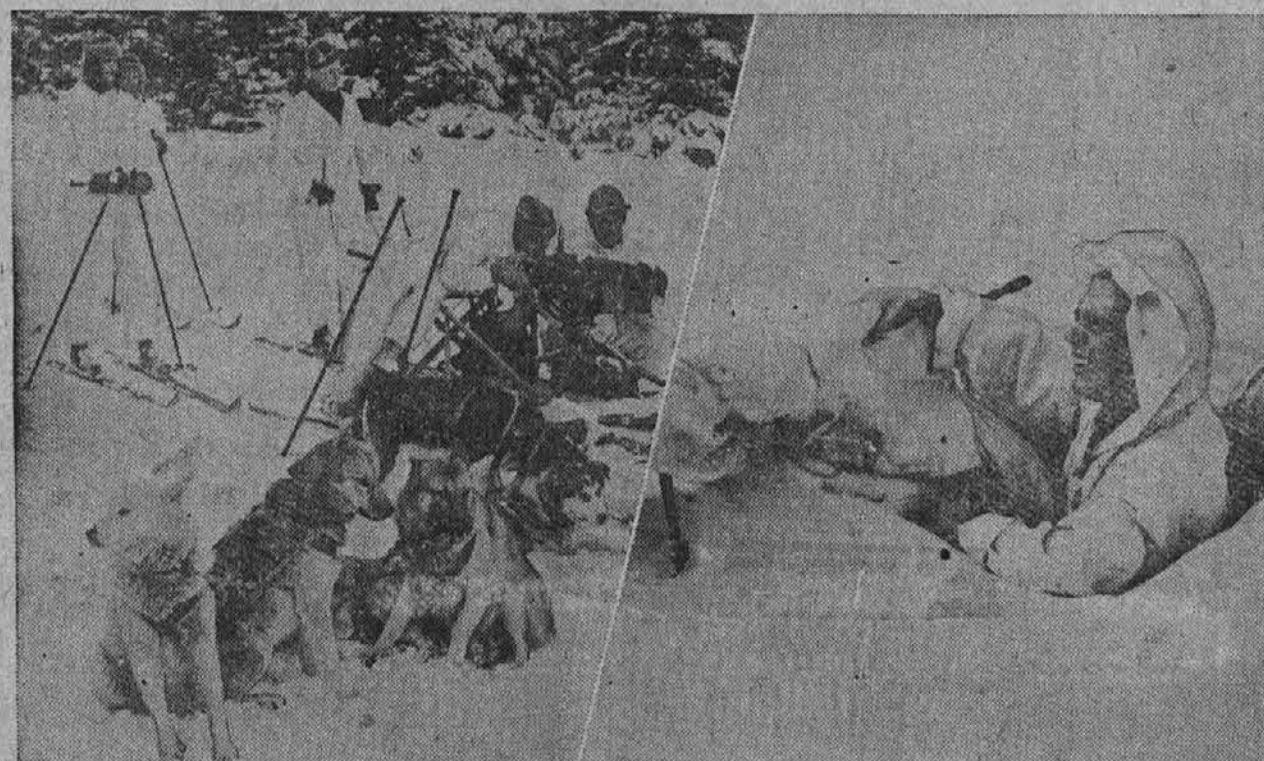
Od 25. do 27. januarja se bo praznoval Otroški delavski dan. Samo pristaneč osmih držav je še potreben, da se bo lahko brilo amandment, na čigar podlagi bo kongres lahko omejeval ali pa prepovedal delo oseb, ki so stare manj kot 18 let.

Starodavni Egipt v moderni vojni

Na sliki vidimo letalo na egiptski pustinji in angleške vojake pred egiptansko Sfingo. Ti vojaki prodirajo proti italijanskim postojankam v Egiptu in Libiji.

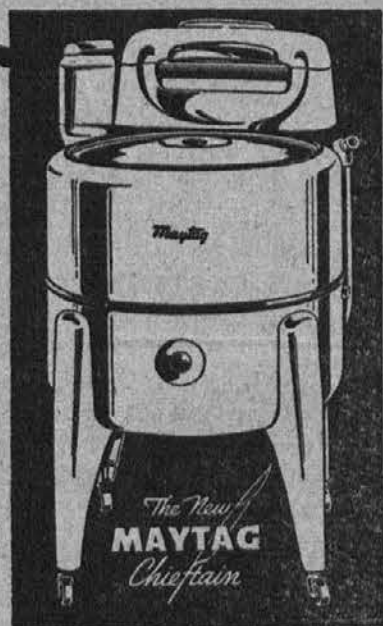
Vaje ameriškega vojaštva v snegu

Na sliki je ameriško vojaštvo v hribovju države New York. Vojaki imajo smuči in vprežne pse ter so opravljeni v belih oblekah, da se na snegu manj vidijo.

FRANKLY, WE'VE NEVER SEEN
SO MUCH WASHER FOR ONLY

79.95

This new Maytag Chief-Tain is a double sensation. Sensational wash-day performance — plus sensational dollar-value. Famous Maytag long-life construction, new plastic gyrtator, button-saving damp-drier, and a score of other important advantages. In all our experience, we've never seen so much washer at such a low price. See for yourself. Come in, or phone for free trial.

LIBERAL allowance on your old washer. Terms to suit your convenience.

Norwood Appliance & Furniture Co.

6104 St. Clair Ave.
ENdicott 3634819 East 185th St.
KENmore 5700
Next to LaSalle Theater

OPEN EVENINGS